

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quidque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XX. De Jejunio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

penas sumendas; quoniam benignif-
 icentius Deus permittit, ut ipse feras sen-
 tentiam, ipse exequaris, supplicium
 minime atrox sponte subeundo. Ubi
 verò tu tanto abusus beneficio, ferte
 ipse sententiam, & penas sumere omi-
 seris, tum profecto Deus non deerit
 maneri; & summo in te jure utetur.
 Neque jam causa tua civilis erit, sed
 criminalis, non inquam ære te redi-
 mes, ut poterat te ipsum judicando,
 sed sanguine lues: neque judicium hu-
 manum, sed divinum erit, severissimum
 nimirum, & odio, quo Deus in pecca-
 tum fertur, sua proportione respon-

dens. Sed & sententia Divina erit,
 digna videlicet brachio divino, quod
 illam exequitur. *Exisimas homo, quia
 tu effugies judicium Dei? Nihil agis;
 nulla jam evadendi via. Apposuit tibi Eccli. 17.
 aquam & ignem; ad quod volueris, por-
 riges manum tuam.* Aut hic ploran-
 dum tantillo tempore cum Penitenti-
 bus, aut ibi arandum cum damnatis
 per omnem æternitatem. Quisque
 quod vult, eligat; sed attendat, quid
 agat, quia errori, quem admisit, cor-
 rigendo nec locus, nec tempus in-
 venietur: *Non est cor-
 rectio errori.*

DISCURSUS XX.

De Jejunio.

SI quem Principem ad-
 versa fors, & armata
 vis throno suo de-
 cecisset; non aliud il-
 le animo voluisset.
 lapsum, quam quâ demum ratione
 redire ad Regnum posset. Cogeret
 ille festinatis delectibus è vicinis Pro-
 vincias militem; potentissimum
 quemque fœdere sibi conjungeret;
 Legatos etiam remota ad Regna mit-
 teret: non horâ quietus unicâ alte-
 rorum tantum horum cuperet; aut
 Solium, aut Tumulum. Quid au-
 tem causa est, eum non mortaliam
 quaque tantundem velit, & audeat?
 An non ille nascendi sorte Princeps

est, & supremum ei jus in omnia cete-
 ra condita à Deo collatum; digni-
 tate verò tantâ peccati subinde mali-
 gnâ vi exutus ac spoliatus? Cur igitur
 non meditatur ille vias ac modos
 omnes, quibus pristinum ad gradum
 enitatur, & omne jus prerogativum
 perditum recuperet? Estne id ita ar-
 duum, ut eò aspirare summo cum
 decore non liceat? Sanctus certè Ba-
 silius id tam difficile non existimavit:
 quin imò & mali causam, & mali re-
 medium invenisse sibi visus est, dum
 ita scripsit: *Quia non jejunavimus, Hom. 1.
 exulamus è Paradiso; jejunemus, ut re-
 de jejun-
 veriamur.* Quia Protoplastes trans-
 gressus est legem de abstinendo à fru-
 Na 2 Au

R.I
 MUS.

Cu verito, nos ejus posterum cum iplo, & per ipsum miseri, exulamus Paradiso Innocentia. Jejunemus igitur, & sic in patriam revertemur. *Jejunemus, ut revertamur.* Mihi proinde, ducem hunc sanctum Doctorem secuto, propositum est, vobis hodie demonstrare; Jejunium seu abstinentiam ritè servatam reponere nos loco & gradu, quo in Paradiso excidimus, dum momento unico nos exutos vidimus Justitiã, quæ Originaria appellatur.

II. Tria igitur sunt præcipuè, quorum jacturam primi Parentis nostri edacitate passi sumus. Amisimus Gratiã perduellione, quã anima defecit à Deo: amisimus nobis ipsis dominandi jus perduellione Corporis contra animam: amisimus immortalitatem ob pugnam illam intestinã, quã humores contrarii, ex quibus conflati sumus, inter se certant, quin eos anima amico inter se scedere denuo componere possit. Jam si vobis ostendero, Jejunio triplicis hujus boni jacturam abunde restaurari, an non eãdem operã demonstravi, eodem nos, priore in gradu amissã justitiã reponi? Initium proinde à jacturarum restauratione faciamus, ut subinde descendamus ad rectum ejus rei usum, quã istæ restaurantur.

II.

Eccli. 6. 16. III. Si, qui invenit amicum, invenit thesaurum: quem tandem thesaurum non invenerit, qui Deum Amicum habet? Et tamen Amicum Deum habet, qui animo est ab omni noxa gravi puro; cum solum peccatum in-

vidus ille fur sit, qui principio totum nobis bonum abstulit, & quoties redit ad furta sua funestum repetenda, quoties intra animi nostri penetrabilia illum admittimus. Jejunium porrò sequestrum agit ad divinam hanc amicitiam reintegrandam; quod illi negotium tam prosperè succedit, ut partes tum quoque jungat, cum gravissimè inter se discedere videntur. Hãc autem ratione gratiã jactura reparatur. Illud est ejus rei exemplum Ninivite exhibent, qui tam facillè Jejunii ope veniam consecuti sunt, etsi fidem suam antea obligasset Deus, quòd urbem post quadraginta dierum intervallum certo sit everturus. *Prædicaverunt quidem, hæc & miseris est Deus super multos, quam locutus fuerat, ut faceretur, & non fecit.* Præcælii tamen merentur notari modus, quo Jejunium amicitiam hanc restaurat. Quid dico, restaurat? Imò auget, stabilis, & perpetuam reddit. *Jejuna, quia peccasti, hortatur S. Joannes Chrysostomus: Jejuna ut non pecces; jejuna ut accipiam pacem; jejuna, ut permaneant, quæ accipiamus.*

IV. Primò itaque Jejunium tollit obices hujus Amicitie divinæ, qui sunt duo, Culpa, & Poena; præparando nos ad gratiam sanctificationis recipiendam, & satisfaciendo debitis, quæ post peccatum admissum superantur. *Jejuna, quia peccasti.* Atque ita Deus nullo honoris & auctoritatis sui detrimento pactis hinc subscindit, cum quantum divinæ Justitiæ debetur, per Jejunium reddatur; id quod ad

Amicitia
requisit
violari
veros Po
dent uo
quæque
tur;
re alia
tempera
tur. C
rar: ita
unã con
patient
indulge
serenib
gnitate
tant non
na Justi
na immo
illam r
met dur
lam seu
majori
cæsi.
V. I
tia est J
pace in
candã i
reddere
inceps
dum an
robusti
quæ Gr
nullius
re mun
sædant
sui ver
supra
pulis s

Amicitiam inter duos restituendam requiritur, si illam contigerit autē violari. Et verò hoc ipsum est, quod veros Pœnitentes inducit, ut se excrucient non iis tantum, quæ redundant, quæque oblectant, subtractis, sed iis quoque, sine quibus vita vix ducitur; hæc de causâ desiderant reddere aliquid, quo prior, Deo non obtemperandi, contumacia compensetur. Cæli aspectus corallium inducit: ita & Pœnitentes isti dum parte eâ contemplantur longanimitatem Dei patientiam, quâ pœnitentiæ tempus indulget, & suavissimam in respiciendis denuo admittendis benignitatem: parte verò alterâ considerant nomina, quæ temetè cum Divina Justitia, justam ad indignationem commotâ contraxerunt, pretiosam illam tantique æstimatam contra se metè duritiem induunt, beatamque illum severitatem, quâ vel ipsi cælo majori in precio sunt. *Jejuna, quia peccasti.*

V. *Jejuna ut non pecces.* Non factis est Jejunio, ut Arbitri officium in pace inter Deum ac hominem restaurandi impleat. Vult insuper illam robustiore firmiorem, ne tam facile deinceps rumpatur. Fit autem istud, dum anima, abstinendo, plura & robustiora gratiæ auxilia impetrat, quæ Gratia sanctificanti sunt tanquam milites præsidarii, eam vallo densiore munit, omnique ex parte vires cedant. *Jejunium.* Doctoris Mellianæ verba sunt, non solum de lei peccata præterita, quæ commissimus, sed & reperienda futura, quæ committere poteramus.

Aquila, si Plinio fides, albe- Pl. l. 101 scii inedia. Sic & animæ candor, quo e. 5. illum illustrem reddit vel Innocentia, vel Pœnitentia, magnam partem debetur Jejunio, quod hunc ipsi splendorem & conciliat, & conservat. *Jejuna, quia peccasti; jejuna, ut non pecces.*

VI. *Jejuna, ut accipias.* Majora adhuc sunt Jejunii munera: ad amicitiam enim Deum inter, hominemque initam magis firmandam anima magis ornatur, divinisque oculis gratior redditur, quàm ante contractam culpam fuerat. Argento multum lucis ac splendoris pumex addit, quo non obiter atteritur. Arte non dissimili nos perficit, animæque splendorem conciliat Jejunium, dum regidè nos tractando recta cumulat præmerita, quibus utique illustriores reddimur.

VII. Tandem *Jejuna ut permaneant, quæ accepisti.* Parum est Jejunio tantis nos donis ornasse; iisdem etiam servandis invigilat. Planta odorifera, pingue in solum translata odoris sui suavitatem non diu retinent. Ita, qui corporis sui curam ventris ingluviæ credit, à qua delicatis, multisque cibis saginetur, non diu ea possidebit bona, quibus illum Pœnitentia per jejunium diravit. Pingui & uliginoso in solo malè est virtuti: libentius in eo moratur juratus virtutis hostis Dæmon, de quo illud Jobi in libro legimus. *Sub c. 40. 10 umbra dormit, in secreto calami, & in locis humentibus.*

VIII. Quid multis? tanta virtus, tanta jejunii excellentia est, ut non instaret tantum, augeat, firmet, perpetuam reddat contractam cum Deo amicitiam, sed hominem etiam ad gradum amici intimi, Deoque in paucis chari promoveat. Adamum videbimus post esum pomi vetiti, seu, quod idem est, post Jejunii legem violatam, *Gen. 3. 8.* divinis se oculis subducere: *abscondit se à facie Domini.* Moyses è diverso post Jejunium divino se conspectui sistit, quin & divini vultus aspectu *Exod. 33.* frui petit. *Si inveni gratiam in conspectu tuo; ostende mihi faciem tuam.* Quin nubis instat, divini Solis radiis undique collustrat, tantum à se fulgoris diffundit, ut Populus bene pastus ejus ne aspectum quidem ferre posset. *Ne ipsum quidem Moysen Deo pastum, constanter contemplari valeret pinguior Populus;* pridem in rem nostram scripsit Tertullianus. Primi, qui Stellis explorarent, motuum diversitatem intelligerent, inter se distantiam metirentur, vim earum, virtutemque vestigarent, Egypti incole fuerunt. Excitavit nimirum eos ad laudatum hoc Astronomiæ studium sudum ferè semper, serenumque iis in plagis cælum, quo fiebat, ut quoties liberet, contemplari sidera possent. Audio nonnunquam ex vobis: Non eà vos pollere facultate, ut cælestibus contemplandis vos possitis impendere, neque benefica illa gratiæ munera, quæ identidem è cælo in animas nostras depluunt, quæque, si per nos non staret, depluerent, hebeti vestra

acie posse dispicere. Nec ad credendum sum difficilis. Quomodo enim Cælum contemplari possit, quem iter & astra, tot exhalantur insulae, tot densantur nubes, tot vapores, si ascendunt, quam multis ventris aggluvies mentem vestram identidem offuscat? *Jejunium mentem sublevis* ut S. Augustinus asserit. Mirum magis est, cum etiam Fidei jacturam non facere, qui id unum videntur habere propositum, ut carnem suam pulcrè, delicatè nutriat, nihil non ei indulget. Qui ejusmodi sunt, si paulatim tenebris excæcantur, ut eorum Deo venter sit: & tota anima in palato habitet. *Naufragat anima nostra super cibum ista levissimo* musitabant *Jesui.* Manna cælesti toties subministrata saturi; quibus verbis, naufragam describent non sensui gustus, sed ipsi animæ, quæ in ipsis non ad aliud vivere videbatur, quàm ut eos oblectaret, quæque & ipsa, jam bellissima redita, bona illis majora non reprobantabat, quàm ollas, quàm cacabos, & carnes vario jure & condimentis Egyptiacos ad focos opiparè preparatas. Si Sanctos attenditis, quæ illi ratione aptos se, rebus divinis cognoscendis reddere studuerint, videbitis inestum eorum fuisse propè perpetuam, & cum lautissimè pranderent, minus eos sibi indulgisse, quàm nos, cum jejunamus: adeo ut ipsis grave admodum, ac molestum fieret, cibo vitam producere, panemque suum amarum prius lacrymis humectarent, quàm eo velcerentur. *Antequam esse*

dam suscipio, & tanquam inundantes a-
que sic rugitus mei.

IX. Nunc, ut in semitam redeamus; an non satis demonstratum est, quanta Jejunii virtus sit, ad primam civitatem Græciæ & amicitiam jacturam refaciendam? nunc porro non minus illud potens esse ad alteram jacturam reparandam ostendendum est: hinc autem diximus esse jacturam plenius illius in nos ipsos juris ac dominii, quod evertit ac sustulit carnis adversus spiritum rebellio. Hanc in rem ita loquitur S. Augustinus. *jejunium propriam carnem spiritui subicit*: quod, ut quàm verè dictum sit, cognoscatis, adverteite recuperationem amissi hujus dominii ac juris, ad duo illa notissima capita reduci: *sustine & abstine*: ut nimirum corpus nostrum illa ferat, sine quibus ex virtute non vivitur; & ab illis se abstineat, quæcumque cum virtute pugnant. Utrumque autem horum Jejunio facile consequimur. Nam ad ferendum quod attinet, seu sustinendum, qui nimio cibo utuntur, onerariarum instar navium sunt, quæ ob ingentia, quæ vehunt onera, ad pugnam ineptæ sunt: cum è diverso Jejunio additi navium sint instar bellicarum, quæ præter arma & armatos vehunt nihil, & idcirco omni vento facile circumaguntur; & si quacunque ex parte has quis consideraverit, recte referunt egregiè munitam, referunt etiam mobilem atque versatilem, quæ fertur, quocunque res postulat. *Hoc genus Damoniorum*, Christus præbat, non ejicitur nisi in oratione & jejunio. Laborant hinc non parùm inter-

pretet, ut causam invenient, ob quam, præter Orationem, Jejunio potius ob-
hunc le-
cum.
tionum genere. Sed S. Thomas in Matt.
profundam, suoque dignam ingenio
invenit. Quotò, inquit ille, anima
magis versus Deum attollitur; tantò
illa Dæmonibus sit terribilior. Hoc
autem attolli ad Deum plurimum im-
peditur carnis nimis abundanter pas-
sæ pondere, juxta illud: *Attendite vo-*
Luc. 21.
bis, ne forte graventur corda vestra tra-
34.
pulâ & ebrietate. Ut proinde enita-
tur ad Deum anima, Jejunio opus est,
quod solum leviores reddere carnem
potest. Hæc ratione, ejus ope, anima
hostibus formidabilis evadit, cum
contra eos pugnet robore, viribus
suis consuetis superiore, eosque in-
pudendam fugam conjiciat, illo ipso
tempore, quo, ob elusos feliciter,
quamlibet potentes exorcismos, su-
perbiâ efferebantur: *Hoc genus Da-*
moniorum non ejicitur, nisi in Oratione
& Jejunio.

X. Neque hoc solum ita est, sed
etiam Oratio, ejusmodi in eventibus
ad vincendum necessaria, mirum
quantum virium à Jejunio mutuatur.
Bona est Oratio cum Jejunio; Seni To-
biæ affirmavit Angelus. Ad expu-
gnandam arcem opere & situ firmam,
non est satis aggeres erigere, & mu-
rales in iis machinas locare: necesse
insuper est has machinas corribus
terram oppletis tegere: id enim ni fiat,
priusquam muro everso viam ag-
gressuris aperiant, oppugnatae arcis
tormentis aut altiore loco detru-
dentur, aut obrutato adversis pilis o-

re reddentur inutiles. Quid igitur causa est, cur vos toties conqueramini, Orationes vestras nihil efficere; clamare vos, nec tamen esse, qui respondeat; petere, nec tamen esse, qui donet; pulsare, & prodire neminem qui aperiat? quid attinet dicere Cælum ad vestros gemitus rigere, velut are fufum? vestrae machinae muros non evertunt, quia corribus abstinentiæ illas non vallatis; unde hostes vestri, ictus omnes elidunt, vosque ipsi animo abjecti, nec porro in rem præsentem intenti, tandem oppugnationem, tanquam nihil profecturam, omittitis. Cur tam facile fuit Daniele interficere Draconem, cui divinos honores tota Babylon deferebat? non aliâ de causâ adeo feliciter res cessit, quàm quia superbum ille prius Idolum deiecerat, infra quod se Draco ab-

Dan. 14. scondebat. Bel destruxit, & Draconem interfecit.

27.

Eadem arte viri Sancti usi sunt, & idcirco tam facili ipsi quoque negotio de hoste stygio triumpharunt: aggressi primò sunt Idolum, hoc est Corpus suum, sub quo semper hostis stygius latitare, & que oppugnatu difficilem reddere consuevit. Verùm nos, qui tam ignavi sumus, aut timidi, ut ne ictu quidem unico Idolum hoc adoriri audeamus, ne carni nostræ malè sit, mirum profectò deinde non est, si tam non vincimus Dæmonem, ut potius crudeli eius sub tyrannide lugubriter cogamur ingemiscere. Et verò eadem nobis ille versutiâ imponit, quâ Draco Elephantem circumvenit: expectat enim, dum hic multâ escâ sit gravis, &

tum illum adoritur ac fœnit. Tentatio, quæ hominem Jejunio obortum oppugnat, inermis ipsa & enervata est. Tentatio inermis & inefficax: illa qui tunc pugnam cedere parat Dæmonem, mox atque jejunos aspexerit, profertur, aut animo cadit. Jejunium in nobis, Diabolus esurit, qui nostras tentat, fatiatur ex culpis, ut S. Petrus Christianologus loquitur. Hinc etiam, si rectè S. Basilius sensit: *Primum illud, quod conceptum accepit Adam, ne de ligno scientia boni & mali ederet: Hoc autem Jejunium & abstinentia lex est.* Prima è diversâ tentatio, ad hominem beatæ suæ sortis dejiciendum, illa fuit, quâ ad hanc abstinentiæ legem violandam impulsus est. Videmus proinde, si possim occulati non sumus, quàm potens nobis tuendis telum sit Jejunium, & quàm Inferno formidatum.

XI. Obscurum hinc porro non est, quantum virtutum nobis Jejunium conferat ad ferenda omnia, quæcumque in arduo virtutis studio & exercitatione nos premunt. Multò ætatem apertius est, quantam illud virtutem nobis tribuat ad abstinendum omnibus, quæ nocitura sunt: facile enim est animæ, ejus ope retumete frenum, quod Appetitus, tanquam equus freni impatiens, manibus excalferat. Quid est caro nostra Jejunio non castigata? Piscis est nativus suis undis innatans: at attrita Jejunio, piscis est in littoris arenis destitutus, immo ille piscis, qui suo in elemento & Tigri flumine, Tobiam, tanquam devoraturus, terruit, ubi primum secum in litus protractus est, palpitate

mox ip
exerit a
cuius in
de equo
stibus as
querim
lis et f
sicut
ment
& in fic
mas; f
parabie
ce: cem lu
adip t
mortal
pingue
mi illis
bant ca
si servi
ut cur
pactet in
ria no
com ce
rem les
com gra
tur, du
pollea
do vel
fuerit
gratis
caro y
tio hab
mè fan
jejunio
quante
rem sus
con ur
alind e
um jeju
R. 1

mox ipse cepit. *Ecce piscis immanis*
exivit ad devorandum eum; atraxit
eum in secum, & palpitare cepit ante
pedes eius. Perperam proinde de inte-
 stinis ad vicia incontinentis exaggerando
 querimur, cum tam non sit arduum il-
 lis resistere, & superare: superantur
 autem, si carnem ex delictis & oblecta-
 mentis superfluis foras prourahimus,
 & in sicco abstinentiæ littore colloca-
 mus; hic enim, posita audaciâ, pal-
 pitabit scilicet, & abjectis armis pa-
 cem suppliciter peret. *Prodiit quasi ex*
adipe iniquitas eorum. Plerumque
 mortalium iniquitas nimia hæc ex
 pinguedine nascitur, dum tantum ani-
 ma illis non est, ut negent & subtra-
 hant carnem, ad quod ipsa anhelat; et
 se ferri instar immorigeri, quod nutri-
 tæ curiosius & delicatius, tanto recal-
 citret insolentius. *Qui delicatè a pue-*
ritia nutriti seruum suum, postea sentiet
eum contumacem. Quamquam autem
 seruum hunc Dominus contuma-
 ciam tunc & resistentem non experia-
 tur, dum ei blanditur, sentiet tamen
 postea, cum occasio se dederit: quan-
 do vel Legi divinæ obtemperandum
 fuerit, vel desideria sensuum & cupi-
 ditatis mortificanda; tum enim verò
 caro volet, ut calcata Dei Lege sui ra-
 tio habeatur, & falconis instar mini-
 stre famelici, surda erit ad vocem do-
 minæ Rationis. *Incrassatus, impin-*
quatus, distitatus dereliquit Deum facto-
rem suum. Docet idcirco S. Thomas
 non unius generis esse Jejunium: sed
 aliud esse *jejunium jejuni*, aliud *jejuni-*
um jejunantis. Illud, quod est absti-
 R. P. *Segneri Christ. Instr. Tom. III.*

nentia cujuslibet non manducantis,
 quamdiu aliud non est, quam sola ci-
 bi negatio, ad nullum finem ab absti-
 nente ordinata, neque virtutis, neque
 vitii nomine venit. At è diverso *Je-*
junium jejunantis seu abstinentia vo-
 luntaria, quâ quis escam ventri sub-
 trahit honesto sine impulsus, actus est
 eodem Angelico teste, tam non arbi-
 trarius, ut naturæ etiam ipsiusmet
 præcepto nobis imperetur: id quod
 tum præcipue usuenit, quando ejus-
 modi abstinentia medium est ad im-
 pediendum peccatum, ad domandas
 rebelles rationi cupiditates, & ad
 mentem, à rerum caducarum sordibus
 avulsam, caelestibus contemplandis
 idoneam efficiendam. Et quia mortalium
 vix ullus, si tamen ullus est, qui
 medio ejusmodi opus non habeat: *in*
multis enim offendimus omnes, idcirco,
 ejusdem S. Doctoris sententiâ, par-
 erat ab Ecclesia certos quosdam dies
 Jejunio sacrari, quibus omnes ejus fi-
 lii eo uterentur. Verba ejus sunt. *Je-*
junium in communi cadit sub præcepto
legis naturæ, & solum determinatio tem-
poris, &c. cadit sub præcepto Juris posi-
tivi.

XII. Quod igitur hac in re Animo
 cum Corpore bellum est, justum san-
 est, & immeritò istud conqueritur, si
 Animus hac ratione vim vi repellat.
Licet vim vi repellere. Dum vicini
 domus incendio conflagrat, licet per
 Leges eam penitus subruere, ne latius
 serpens fonticus ignis meas quoque
 ædes corripiat. Quidni igitur & ani-
 mo liceat Corpus abstinentiâ cibo-
 rum

rum insidit verberibus, & simili penalitatum genere affligere, dum istud obsecans cupiditatum vitiarum ignibus totum exardescit, & jamjam in animum ipsum nocentissimas flammis propagat, quas tam ipsum per se extinguere non potest, ut nutriat potius & dilaret? Incolit quidem Animus corpus istud velut domum, non nego: sed quam stultum foret, si quis incendio absumi ipse mallet, quam rectum adium suarum dejicere, licet hoc dejecto salvus ipse & incolumis evadere posset? Si quis reponat, se absque valetudinis incommodo, & magna stomachi molestia jejunare non posse, huic Magnus respondebit Gregorius; *Multò melius stomachum dolere, quam mentem, & gressus vacillare, quam pudicitiam.* Imò prestat valetudinem atteri; hoc enim est hosti auxiliares copias tollere; est fame expugnare Munimentum superbum contumax, quod armis plis tatis instructum, non tantum non se dedit de ditione appellatum, sed ne assultibus quidem cedit. *Humiliabam in jejunio animam meam.* Quoquo modo autem res se habeant, si Tertullianus rectè sentit, nunquam erit invento impuram libidinem junctam Jejunio; aut si jungantur, Monstrum id erit monstrorum haud sanè minimum, tam non diversæ solùm, sed contrariæ partes sunt, quibus constitueretur. *Monstrum haberetur libido sine gula.* Quod plerumque contingere solet, id Apostolus indicavit, quando primam Jejunio sociam castitatem dedit: *in Jejunio, in Castitate, in scientia, in suavita-*

Pf. 34.
16.

2. Cor. 6.
5.

te. *Sine Cerere enim & Baccho, non celebre illud D. Hieronymi effatum, friget Venus, hoc est, ut ait S. Thomas Per abstinentiam cibi & potus regitur luxuria.*

XIII. Satis, haecenus asserta, ostendunt, quantum vitium animo per Jejunium accedat, & quâ ratione amlam carnis rebellionem dominatum recuperet, cogendo ipsam, ut ferat omnia, quæcunque in virtutum usocurrunt dura & aspera, & ab omnibus se abstineat, quæ ipsi gratia & suavia, ad vitia trahunt Superest, ut ostendatur, etiam immortalitatis, seu vitæ perpetuæ prorogandæ amissum in Paradiso prærogativum Jus, eodemmet Jejunio nobis restitui. Ad hoc porro quod licet, fateor equidem, nos Jejunii beneficio perpetuâ hujus vitæ usurâ non fruituros; neq; verò id quisquam sapiens optaverit; cum id non esset aliud, quam quas hic patimur, calamitates & miseras facere sempiternas; meretur tamen nobis vitam in Cælo, nullo scolorum decursu finiendam; hanc autem præsentem eò usque saltem probecit, ut satis ferme temporis suppetat, ad magnam promeritorum mellen colligendam; quæ profectò tantum unicum illud bonum, cujus obtinendi gratiâ longiora vitæ spatia pudent desiderantur. *Propter crapulam Esau multi obierunt: qui autem abstinent, adjiciet vitam:* quæ quidem Spiritus Sancti verba obscura non sunt. Multos omnino mortalium animarum caritas enecat: major tamen est strages, quam gula edit; cujus maleficio lit-

P. SEGNER
Homo Griseus

ut que alendis nobis condita sunt, venenum evadant nocentissimum; sic ut jam non alium fere hostem magis timere, & cavere oporteat, quam cibum & escam nimiam. *Eoque mores venere, ut homo maxime cibo pereat.* Neque jam certior proroganda vite ratio est, quam moderatus alimenterum usus, etiam Deo teste: *qui abstinent est, adjicit vitam.* Et vero res ipsa loquitur, Religiosis in Cœtibus, in quibus majus sobrietatis, mortificationis, & abstinentiæ studium viger, plures numerari senes, eorum fere expertes incommodorum, quæ alios, nimio cibo potuque usos, plurima fatigant: ut ita, quæ tanto delictualis nostris horrore est, austeritas, vitæ longius proferendæ serviat, sicut argento, longiora in fila ducendo, servit angustia foraminis, per quod traducitur.

II.

XIV. Verum jam diu adverto, perire vobis linguam ad repugnandum hæcenus assertis, meque mendacii arguendum, aut certe si quando hæc, quæ enarravi, prodigia Jejunii ex oculis perpetrata sunt, mutatâ hodie rectam facie, nihil simile spectari affirmatis. Nam & quædam festorum pervigilia, & certi quovis trimestri dies, & longum illud quadraginta dierum spatium quotannis à Jejunio exiguntur; nec tamen repetita noctes abstinentiæ quidquam eorum, quæ magnifice in speciem jactata sunt, elucit; non cum Deo amicitia restauratur, non mittitur sub jugum rebellis Caro, non æternos an-

nos vivimus. Non præter expectationem hæc reponitis: volebam & ipse talia audire, ut opportuniùs vos errorem dedoceram. Haud equidem quodvis ea, quæ dixi, Jejunium efficiat, sed certum tantum aliquod, & vulgari multò præstantius. *Num. Ps. 9. quid vale est Jejunium, quod elegi?* Non ergo quodlibet Deo probatum est Jejunium: illud tantum placet, quod est conforme Prophetae verbis, cujus ore Jejunium à Deo imperatum est: *Sanctificate, inquit, Jejunium.* Quænam autem est Sanctificatio ista, quæ velut anima sit Jejunii, sine ipsa emortui atque exanimis? Tria sunt, quibus ipsa absolvitur, si S. Thomam 2.2.9. 31. audimus, quæque omnem Sanctitatem constituunt, atque perficiunt: sunt autem hæc: esse immune & purum à malo; esse constans in bono; & ad divinum honorem atque obsequium esse destinatum: hæc usum & exercitationem Jejunii informant, quam alterâ hæc Discursus parte docere constitueram.

XV. Ut ergo sanctum sit Jejunium, purum à malo esse oportet, seu, quod idem est, ab eo susceptum, quem Gratia Dei amicum constituat. Si thus sordibus conspurcatum fuerit, non recreat suavi odore, sed ingrato fœtore offendit. Et gratum Deo sit illud jejunantium aliquorum Sacrificium atque oblatio, quam peccatum præcedit, comitatur & sequitur? Neque sanè nulli sunt, quorum abstinentiam noxa præcedat. Quæ enim, quælo, ratione non pauci ad longius illud Quadragesimæ Jejunium se ac-

cingunt? Præcedunt Saturnalia, eâ vitæ licentiâ transacta, ut omnis reliqua vita ad contractas eo tempore sordes eluendas non sufficiat. Hæc cum S. Basilii animum subirent, facere non poterat, quin exclamaret:

Hom. 1. Non est per temulentiam aditus ad Jejunium, quemadmodum nec ad iustitiam iter est per fraudationem. Ebrietas ad lasciviam inducit, ad Jejunium frugalitas. Hoc, ut alibi idem S. Doctor asserit, perinde foret, ac priusquam domum duceretur sponsa, conclavia omnia concubinis implere, infamiarum ministerio venientem excipere, & habitationem eidem præparare. Encausam, ob quam maxima illa Jejunii commoda multi non experiuntur: haud secus enim, ac pridie sumendi pharmaci ventrem cibis potuque fardire, salubria omnia medicina effecta impedit, nec sanitati, quæ quærebatur, restituendæ, locum facit; ita tot peccata quadraginta dierum abstinence præmittere, facit, ne quid in nos redundet utilitatis ex Jejunio à

Eecl. 34. Deo imperato. Unus adificans, & unus destruens, quid prodest illis, nisi labor?

XVI. Id quod tum maximè verum est, cum quod præcessit abstinence peccatum, eidem individuus comes adheret. Et tamen ferme, qui tanto peccatorum cumulo graves, initium Quadragesimæ faciunt, eandem sarcinam toto illo tempore non ponunt, sed Paschales expectant ferias, quibus se tandem per Confessionem exonerent, quam par erat toti Jejunio præmittere. Hoc est irritò labore

multa congerere in faccum pertinetum: *Qui mercedes congregavit, iniquitas in sacculum pertusum*: cui tandem bono? Non desunt tamen, eorum hujusce fortis Jejunio tam sibi divites videantur, ut ejus pretio Cælum, & Beatitatem sempiternam se empturos sperent. Non ego, inquit, tam omnis in Deum pietatis exors sum, quam nonnulli me fingunt, & alii venditant: multa religiosi animi iudicia præbeo: jejunio Sabbatis, diebus Mercurii carnes non attingo; pridie festorum Matris Virginis, quibus id Ecclesia non jubet, gulam meam gratioribus cibis frado. Bene illi: interim tamen huic ipsi veltæ: curi permittitis, quæ ceterâ Dei lege cunctis diebus sunt verita. Carnes non comeditis, nec tamen à fardis carnis oblectamentis vel semel vos abstinētis. Si uno solo ex indicio de agro aliquo ferendum esset iudicium, melius res tam malo desperatōque esset loco, ut bonam illi valerudinem non liceret augurari; vix enim unquam tot quispiam symptomatis inborat, ut unum aliquid favens indicium non supersit. Sed deliraret Medicus, qui pronuntiaret de morbo, hoc solo considerato, ceteris infelicibus insuper habitis; magis autem insanit Peccator, qui ad modicum illud apparens bonum, quod jejunando hinc attendens, tot nozarum, quæ abstinence hanc comitantur, nullâ ratione habitâ, certam sibi salutem opinari dubitat polliceri. *In casum per abstinence Jejunium corpus atteritur, teclumque magnum Gregorius, si inordinatis moribus*

P. SEGNER
Homo Grisei

itas dimissa mens vitii dissipatur. Si subinde Abstemii isti Judicem Deum interrogare non verebuntur: *Quare jejunavimus, & non assexisi?* Audient mox idem reponentem, quod alii eisdem futuris Isaia ore audierunt: *In die jejunii vestri invenitur voluntas vestra.* In ipsis Jejunii vestri visceribus venenum latet, quod illud inficit; voluntas nimirum vestra scelerata, contumax, & adversus supremi Numinis voluntatem perduellis. Quod tale est Jejunium, vel nomine Jejunii indignum est: haud aliter ac embryo hominis, homo non dicitur. *Non dicitur homo, qui in utero existens non habet completas partes hominis.* Quomodo igitur hoc monstrum potius, quam embryo Jejunii, Jejunii nomine veniat, cum ne externam quidem Jejunii à Deo imperati speciem præ se ferat?

XVII. Huic prævio, & comitantanti Jejunium malo accedit & illud, quod ipsum sequitur. Vix siquidem destinati abstinentiæ dies abierunt, cum in omnem se denuo licentiam multi effundant, scæque plûs quam antea ingurgitant, perinde ac si multi commendatione digna sit exinanitio, quæ non ad aliud servit, quam ad lautiora & pinguiora prandia, aut cæcias abligurientas. *Non laudatur in illo jejunium, qui ad luxuriosam cœnam servat ventrem suum* (S. Augustini verba sunt) *hoc enim est mutare voluptatem carnalem, non amputare.* Mahometi affecit triginta, quot annis, dies inediâ transigere solenne est,

fic ut ab aurora ad vesperum cibi admittant nihil. Verùm ubi primum stellarum lux affulgere cœpit, tum enimverò non manducare tantùm, sed quantum venter capit, ingerere, noctemque adeò totam in lato pluriùm contortio transigere fas est. Tale si alicujus vestrum futurum esset Jejunium, longè illud sobrio prandio carni gratius accideret; tam enim illo non attereretur, aut maceraretur, ut sibi potius de tam pingui, post brevem abstinentiam, saginâ gratularetur.

XVIII. *Sanctificate Jejunium.* Primò igitur purganda sunt, & mundanda à malo nostra Jejunia, ut Sancta sint; subinde autem in bono firmanda. Non alio facilè indicio melius dignoscitur virtus stabilis ac solida, quam si quis ejus actiones alacritate & hilaritate pari efficiat. De illorum proinde Jejunio quid sententiam est, qui semper metuant (ut paulò antè dicta satis probant) nequid ipsis molestia Jejunium facerent? Cras, inquit, imperatur abstinentia: hodie igitur plusculum cibi sumendum, ne cras Jejunio ferendo pares non simus. Hæc jejunatum est: hodie ergo vites amissa restauranda. Enimverò juraret quis, obidionem diurnam eorum ventri imminere (etsi una tantùm abstinentiæ diecula præ foribus sit) adeò, ut S. *Hom. 15.* Joannes Chryostomus observavit, *ad pop.* solliciti sunt, ut quod tatis est anno *Antioch.* næ intro vehant; ubi verò exacta est jejunando dies, velut soluta obidione,

ne, ad merendas, convivia & crapulas festinant. Toto verò, quo jejunandum est, tempore, non aliud crebrius ex iis audire est, quam querelas & lamenta. Dolent, tam longam esse Quadragesimam, dies numerant & propè momenta, & paucula hebdomada tantum non aternitas ipsis videntur, cujus nullus sit finis. Eiusmodi Jejunia Urforum dixeris, non

l. 87. an. mal. c. 7. Christianorum. Afferit Aristoteles

Ursum hyemis initio quadraginta omnino diebus omni se escà abstinere. Toto tamen eo tempore latet, & tristi murmure specum implet. Et placeant Deo Jejunia ista coacta? Nunquam illi arriserunt victimam adhibita viad aras raptata. *Tu autem cum je-*

Matth. 16. 17.

junas, unge caput tuum, & faciem tuam lava; hortatur Christus; an alia de causâ, quam ut exterior illa mundities & hilaritas sit argumentum suâ voluntate, & libenter, non necessitate & coactione jejunantis? Hac deinde promptitudo, hæc hilaritas, facient, ne quis sectetur opiniones Doctorum, Ecclesiastica Legis fines satis dilatantium, ne dicam occasionem

Boter. l. 2. diæ. memor.

egregiâ quidem virtute & scientiâ Asceta, cum tritemi Joannis Austriaci veheretur, videretque lautam illam, quam appellant, Collationem, esuriali die, tenere se non potuit, quin Aulicis illis modestâ libertate diceret. Illustres viri, hoc neque cœnare est, neque jejunare. Et verò talia sunt multorum Jejunia; nec Jejunia sunt, nec cœnæ sunt. Jeju-

nium enim humeris suis excipere, immane quoddam onus; ut tallitem quaquâ licet, & quâ fortè etiam non licet, gravitatis aliquid detrahere fatagunt; neque attendunt, Jejunium si pondus est, non plumbi, sed auripondus esse, quod tantò magis semper locupletet, quantò magis onerat. Sed & illud, quam dixi promptitudo & alacritas præstat, ne sollicitè quis coactas indaget, quibus Jejunii longioribus obligatione se eximat, perinde ac si abique notabili valetudinis detrimeto illi parere nequeat. Mirum profectò est; obtemperari sæpe Modico, cum moderatissimum cibi usum suadet: Ecclesiæ autem Ministrum non audiri imperia, cum hæc pulchro tolerabiliorem cibi parsimoniam præcipit. Gulam Sanctorum Patrum, aliqui comparant vulpi, quæ ut occupatam & nobilem prædam certius venetur, mortuam se simulat. Gula & ipsa, nescio quæ Jejunii gravissima impedimenta committitur, & *frigit laborem in præcepto.* Non hæc Christianorum prioribus Ecclesiæ seculis mos fuit. Anno salutis 546. cum totus latè Oriens magnâ annorum difficultate premeretur, Imperator Justinianus voluit Constantinopoli verni Jejunii tempore etiam carnes venenum exponi, ut hæc aliorum ciborum, quorum inopiâ laborabatur, defectum supplerent. Sed tanto in populo inventus est nemo, qui cibis istis vesci vellet, & Jejunii legibus salvis. cum, ut Nicephorus testatur, fame & frigore mori mallet, quam sanctissimum

lam legere
Pachia
mentia se
storum
metallo
rem diffi
similis
rum,
est. At
mils.
des tota
ludis, cl
bus deli
est. At
atque sa
no, aud
que som
pollunt
quomodo
conne ro
ritibus,
aggredi
Rex vilis
modo es
ne ipsa
que Jeju
proter d
chinas n
pretergo
rari.
fuit, qu
et inre
collocat
nec cimo
laborat
eraban
rent.
XIX.
si dein
quiritur

P. SEGNER
Homo Christianus

lam legem à majoribus traditam, ad
 Paschalia gaudia solenni illa absti-
 nentia se præparandi, violare. No-
 storum temporum Christiani alio ex
 metallo conflati sunt. *Fortitudo eor-
 um dissimilis*, ait Jeremias: non dis-
 similis tantum fortitudini antiquo-
 rum, sed & suamet fortitudini dissi-
 milis. Si Saturnalium tempore no-
 ctis totæ insomnes ducenda sunt, ut
 ludis, choreis, epulis, & nescio qui-
 bus delitiis vacetur, virtutum abunde
 est. At diebus esurialibus vernis
 velle sacrificanti utroque poplite fle-
 re, audire dicentem è suggestu abs-
 que somno, res sunt, quæ fieri non
 possunt; & qui hæc non possunt,
 quomodo carniæ esu abstinerebunt?
 omne robur evanuit. Leo tantis est
 viribus, ut ne Elephantum quidem
 aggredi formidet; at hic belluarum
 Rex viso gallo in fugam agitur. *For-
 titudo eorum dissimilis*. Cùm autem
 te ipsa ea fuerit virium imbecillitas,
 quæ Jejunii lege stare non sinat, o-
 portet de hoc ipso dolere, & inter ja-
 cturas numerare; non verò de eo ut
 perrogativo jure sibi plaudere & gra-
 tulari. Hic Magni Gregorii sensus
 est, qui licet loco illo tam sublimi,
 ut inter mortales altior non detur,
 advocatus, ingemiscebat tamen, quòd
 hoc tamque contumacibus morbis la-
 bocaret, qui non eam, quâ alii se ma-
 cerabant, abstinentiam permitte-
 rent.

XIX. *Sanctificate Jejunium*. Ter-
 tiò deinceps ad Jejunii sanctitatem re-
 quiritur, ut Deo honorando tole-

tur. *Sanctificate Jejunium*, hortaba-
 tur mellifluus, in *paramentio*, & de *de Qua-
 vota oratio*, divine illud offerat *Maje-
 stati*. Sunt, qui jejunent ex quadam
 assuetudine, aut quòd alios domesti-
 cos abstinere videant, ut Cameli so-
 lent, quos inter si quis invaletudine
 pabulo abstinet, multum laboran-
 dum est, ut eo ceteri, qui circa illum
 sunt, pascantur. Altius omnino
 tendere oportet Christianum quem-
 libet, & finem spectare sublimiorem,
 & eorum scilicet aliquem, ob quos
 imperata sunt ab Ecclesia Jejunia. Hi
 autem, Angelici Thomæ assertionem, *S. Thom.*
 tres potissimum sunt, ad quos ceteri *2. 2. q.*
 reducuntur: *ad Concupiscentias car-
 nis reprimendas: ad Satisfaciendum*
pro peccatis; ut mens liberius elevetur
ad sublima contemplanda: quod vel
 maxime in Daniele Propheta patuit,
 cui post trium hebdomadarum inedia-
 m tam multa & magna Mysteria
 revelata sunt. Qui inter abstinen-
 dum à cibo unum aliquem ex enume-
 ratis finibus mente versabit, eoque
 omne suum studium, omnem, quæ in
 abstinendo est, molestiam referet, ne
 ille Jejunium suum præclare sanctifi-
 cabit, efficietque corpus suum *bo-
 stiam viventem, sanctam, Deo placentem.*
Rom. 12. Viventem quidem, quia spi-
 ritus, liber servitute peccati, vivet vi-
 tà gratiæ: Sanctam, quia in bono
 firmam & constantem; & quia modi-
 cam illam abstinentiæ molestiam illu-
 stris virtutum chorus comitabitur:
 Deo placentem, sinceræ perfectæque
 intentionis studio, quò id unum spe-
 ctatur,

ctetur, ut noxæ olim admiffæ deleantur, proque iis fiat fatis, & nullæ deinceps admittantur. *Hostiam viventem, sanctam, Deo placentem.* Huiuscemodi Jejunii qui portionem non modicam sumplerit, expertus discet, quàm non ex vano ejus fructus promiserim, recuperatam Dei gratiam & amicitiam, edomitas animi perturbationes, & immortalitatem illâ,

quam perdidimus, multò prælatiorem. Faxit bonus Deus, ut quicumque deinceps feremus Jejunium, hac triplici ratione modòque satisficeretur, nostræque ejus abstinentiæ præmium sit beata illa cæna, quæ semper satiabit, ut nunquam noxam, famem tamen sui cum tædiantate relinquat sempiternam.

DISCURSUS XXI.

De Indulgentiis.

I. Magna illius auri aestimatio, permagnum pretium est, quod fluvii secum trahunt; idque non eo solum ex capite, quòd, Plinio teste, omni alio *absolutius aurum est atque perfectius,* verùm etiam quia, etsi pretiosius, labore tamen multò minore paratur; absque eo enim, quòd mortales vivos se quodammodo subterraneis in fodinis sepelire, lignonum palatumque tractatione vires exhaurire, inter præduras glebas occalescere, plurimis maximisque se exponere periculis cogantur, sedentibus tantùm ad flavi fluminis ripas, & propè otiosis obsequiosa undæ charum, optatumque munus offerunt, & tantùm non obtrudunt. Sentio me incitari ad sacras Indulgentias beneficiis hisce undis comparandas; istæ siquidem, absque illa fori Pæni-

tentialis asperitate & rigore, bonis nobis conferunt, quòd tanto labore tanto conatu alibi Fideles quarunt, plenam inquam noxarum ventam ac condonationem, omni jure ad peccata non minùs, quàm culpam, excidit. De his proinde Indulgentiis hodie differendum est; utque magis perspicua evadant omnia, duas in partes differentiationem dividemus: priorè investigabimus, unde scaturiat nobilissimum illud aurum, arena illa pretiosa, quæ Indulgentiæ, tanquam liberales minimum aquæ, in sinum quodammodo nobis ingerunt? Postteriore viam ac rationem explorabimus, quæ quàm maximas hinc opes parare possimus.

II. Duo nobis impedimento sunt, quòd minùs cælestis patriæ beatitudinem potiamur, Culpa ac Pœna: Culpa quidem, quia pugnat cum amore Dei.

SEGNE
Homo Christianus